

[Skovmand.]

lande blive større. Man kan vel tænke sig, at hele Afrika bliver én stor kæmpemæssig koloni for fællesmarkedet. Men jeg synes bestemt ikke, det er nogen tiltalende udvikling, og jeg synes, at de, der er så ivrige for det internationale samarbejde, skulle tænke lidt på, hvordan situationen ser ud uden for de rige landes kreds.

Til sidst vil jeg sige et par ord om fremmedarbejderne. Ministeren sagde i går, at de, der optræder som fremmedarbejdere i fællesmarkedet, hovedsagelig kommer fra Grækenland, Tyrkiet, Jugoslavien og Spanien. Man kan fortsat forbyde, at der kommer arbejdere fra disse lande, også selv om vi kommer i fællesmarkedet. Ministeren tilføjede, at der ikke er grund til at vente, at situationen ændres i de kommende år. Men er den betragtning rigtig? Bliver situationen ikke ændret i de kommende år? Er det ikke sådan, at Tyrkiet efter de aftaler, det har fået med fællesmarkedet, i løbet af nogle år vil få sådanne forhold, at tyrkiske arbejdere kan arbejde i alle fællesmarkedslande på lige fod med f. eks. italienske arbejdere? Bliver det tilfældet, minder jeg om, at der allerede i juli i fjor stod henved 900.000 tyrkiske arbejdere på venteliste for at få lov til at arbejde i europæiske lande.

Jeg siger ikke dette, fordi jeg har nogen modvilje mod tyrkiske arbejdere. Men jeg har i høj grad modvilje mod fremmedarbejdersystemet. Det forekommer mig, at det er en ulykke for både de arbejdere, der kommer til de fremmede lande, deres familie, som må blive tilbage, og det land, de kommer fra; økonomisk er det til skade for det, at folk udvandrer, og i øvrigt er det såmænd også til skade for de lande, de kommer til. De eneste, der har fordel af fremmedarbejdersystemet, er arbejdsgiverne, der kan bruge de fremmede arbejdere som løntrykkere. Rent bortset fra Tyrkiets forhold er det vel sandsynligt, at man på et eller andet tidspunkt indfører regler, som betyder, at de fremmede arbejdere, som har fået arbejde i et af medlemslandene, også kan få adgang til de andre medlemslande. Det er værd at huske på, at Vesttyskland, Frankrig, Belgien og England alle sammen har fremmedarbejdere i et antal og en procentdel, som langt overstiger det, vi kender til her i landet.

Det forekommer mig derfor, at udenrigsøkonomiministeren i dette som i andre spørgsmål udtrykker en alt for stor optimisme i sin forventning om, hvad der ikke vil ske, hvis Danmark kommer i fællesmarkedet.

Maigaard: Jeg vil gerne fremsætte nogle bemærkninger om mulighederne for at føre økonomisk politik og dermed om evnen til at sikre den fulde beskæftigelse i en eventuel medlemskabssituation. Jeg understreger, at det er et væsentligt spørgsmål, så væsentligt, at det har været fastholdt som et krav i arbejderbevægelsen, dens faglige del som dens politiske partier, helt uanset, hvad der ellers har skilt vandene.

Det hævdes, at tabene ved at stå uden for et udvidet fællesmarked vil være så store, at de vil skabe arbejdsløshed, og at de vil true beskæftigelsen. Man spørger sig selv, hvor store sådanne tab vil være, og herom er der foretaget forskellige beregninger. I marts måned dette år foretog markedssekretariatet en beregning over, hvad det ville koste at stå uden for et udvidet fællesmarked. Jeg vil gerne citere markedssekretariatets notat af 18. marts 1971, som i konklusionen siger:

„I forhold til medlemskabssituationen kan tabet således i alt anslås til 3,5-5,5 milliarder kr. pr. år. Hertil vil kunne komme et beløb, der i løbet af nogle år vil kunne blive af samme størrelsesorden, og som hidrører fra industrieksportens lavere ekspansionstakt.“

Altså et sted imellem 3,3 og 5,5 milliarder kr., formodentlig ganget med 2.

Således var beregningen i marts d. å. I oktober fremkom det økonomiske råds formandskab med en beregning, og det var helt anderledes lave tal, der blev fremlagt, tal, som formandskabet selv i sin rapport gav følgende konklusion:

„... uanset divergerende opfattelser af størrelsen af de gevinster, respektive tab, der er involveret i den markedspolitiske beslutning, vil det under alle omstændigheder dreje sig om beløb, der set i forhold til den samlede nationalindkomst og udenrigsomsætning er ret beskedne.“

Så er det, man godt vil spørge handelsministeren, hvad der dog er sket fra marts, da markedssekretariatet lavede sine beregninger, og til oktober, da formandskabet